

Nemzetközi konferencia a zöld gazdaságra való áttéréőről – következtetések

Az Európai Unió Tanácsa Szlovák elnökségének keretében a Szlovák környezetvédelmi minisztérium 2016. szeptember 6-7-én Pozsonyban nemzetközi konferenciát szervezett 'T2gE – Áttérés a zöld gazdaságra'- címmel. A konferencia célja, hogy 32 országból, több mint 500 érintett figyelmét felhívja és teret biztosítson a zöld gazdaságra való áttérés kulcskérdéseiről szóló párbeszéd számára.

A megbeszélések eredményeként, a résztvevők ösztönözték a zöld gazdasággal foglalkozó rendszeres párbeszédpanelt, az ún. Pozsonyi Zöld Gazdaság Folyamat (Fórum) létrehozását.

A két plenáris- és a hat párhuzamos ülés megbeszéléseinek főbb eredményei az alábbiak szerint foglalhatók össze:

A politikák szerepe

- Kivételes időszakban élünk – eddig még egyetlen átalakulás sem volt olyan sebességű, mint a mostani, ami példa nélküli lehetőségeket és kihívásokat egyaránt jelent. A gazdasági rendszerek alapvető változásával állunk szemben, megközelítve és bizonyos tekintetben átlépve a bolygó határait, de közben megtapasztalva a lakosság gondolkodásának és megközelítésének gyors változását is. Ennek fényében azt mondhatjuk, hogy ez nem csak egy váltás, vagy átmenet, hanem egy alapvető átalakulás.
- A zöld gazdaság irányába tartó átalakulás folyamatának fenntartható gazdaságokat kell eredményeznie, és hozzá kell járulnia az emberi jóléthez, biztosítva az ökoszisztémák ellenálló képességét és a környezet védelmét. Olyan gazdaságra van szükségünk, amely már nem a 20. század, hanem a 21. század követelményeinek felel meg. A zöld gazdaságot egy szélesebb kontextusban kell értelmezni, aminek a magva az emberek és a bolygó egészsége. A koncepciónak gondoskodnia kell a munkahelyekről, a fizetésekről és az egészséges életről.
- Az európai országoknak vezető szerepük van az új előremutató politikák kialakításában, amik biztosítják, hogy „jól éljünk, a bolygó a bolygó lehetőségein belül”. Európának nagyszerű lehetőségei vannak, de azonnali cselekvésre van szükség.
- A jövőben, a minden érintettet bevonó megközelítés lesz a megoldás kulcsa. A társadalom minden releváns csoportját mélyen be kell vonni az átalakítási folyamatba. A zöld gazdaság irányába történő elmozdulásnak az előfeltétele az érintettek közötti kölcsönös megértés és bizalom felépítése. Az, hogy a konferenciába mélyen bevonták az összes érintett csoportot, azt bizonyítja, hogy nem csak a párbeszédre állnak készen, hanem a cselekvésre is.
- A kormányzati politikák késésben vannak, és sok következtelenséget mutatnak. Az átalakuláshoz alapvetően szükséges a politikák hosszú távú következetessége és állandósága. A különböző szektoroknak a valódi szükségletekhez igazított,

összehangolt politikája elengedhetetlen a prosperitás eléréséhez. A régi szabályozások nem felelnek meg az átalakulásnak, ezért ki kell javítani őket. Minden új szabályozásnak a jövőben is helytállónak kell lennie.

- A kormányoknak fel kell vázolniuk a képet a társadalmak jövőbeli fejlődéséről. Az ágazati politikákat felül kell vizsgálni, jobban kidolgozni és összehangolni, hogy a fenntartható gazdaságot elérjük, és hozzájáruljanak a Fenntartható Fejlődési Célokhoz. Érthető a hagyományos szektorok és üzletágak félelme, ezért a kormányoknak hiteles tervekkel kell rendelkezniük, hogy új lehetőségeket tudjanak felajánlani az érintett iparágaknak és polgároknak. A kormányzati lépéseknek biztosítaniuk kell a változások társadalmi elfogadhatóságát. Elemezni kell a gazdasági, társadalmi és környezeti tényezőket és egyensúlyt kell teremteni köztük. Sokkal több figyelmet kell szentelni a háztartások és az egyének szintjének. Támogatni kell több olyan tevékenységet, melyek segítenek a társadalmi és viselkedésbeli változásokat elérni. A fiatalok a haladás éllovasai. A média szerepe és segítsége létfontosságú a figyelem felhívásában.

A pénzügyi és befektetési intézmények szerepe

- A mai befektetések a jövőben fognak megtérülni a következő generációknak. A mai befektetéseknek meg kell felelniük a hosszú távú fenntarthatósági céloknak. A zöld gazdaságra való áttéréshez szükséges strukturális és technológiai változáshoz jelentős befektetésekre van szükség a kulcsfontosságú szektorokban. A kormányoknak meg kell teremteniük a feltételeket ahhoz, hogy a mozgósítsák zöld a közfinanszírozást, és megnyissák az utat a magánfinanszírozási potenciál előtt is.
- Új zöld pénzügyi eszközöket és zöld támogatásokat kell kifejleszteni, hogy a magántőkét is be lehessen vonni. Az eszközöknek elég rugalmasnak kell lenniük ahhoz, hogy integrálhatóak legyenek. Ezeket az eszközöket hatékonyabban és célzottabban kell felhasználni a gazdaság zöldítésében és el kell kerülni a duplikációt.
- A pénzügyi intézmények készen állnak a befektetőkkel és a kormányokkal való együttműködésre a zöld kötvényeken, támogatásokon és kölcsönökön keresztül. Fejlesztés alatt állnak a finanszírozás új és innovatív megoldásai is.
- Következetes klímaváltozási politikára van szükség és a szén megfelelő árazására, beleértve a szén adóztatását is. A befektetésekkel viszont a zöld gazdaság számára fontos többi szektort is meg kell célozni, pl.: energia- és szállítási infrastruktúra, fenntartható mezőgazdaság, fenntartható kék gazdaság, stb.
- Meg kell szüntetni a fosszilis üzemanyagok és más környezetkárosító anyagok támogatását, el kell távolítani a piacra történő belépés és a kilépés létező akadályait is, amelyek az inkumbens cégeket segítik és akadályozzák a nem gazdaságosakat a piac elhagyásában. Az ilyen lépések felgyorsíthatják a zöld innovációk átvételét.

A kutatás és az innováció szerepe

- A zöld gazdaságra való áttéréshez nélkülözhetetlen az oktatási rendszerekbe, a kutatásba, a technológiai fejlődésbe és a tudásbázisokba történő befektetés. A haladó kutatáshoz és fejlesztéshez, hosszú távú állandó finanszírozásra van szükség. Az emberi tőke anyagi, technikai és pénzügyi támogatása az egyik legjobb hosszú távú befektetés, és hozzájárul a zöld munkahelyek létrehozásához.
- Politikai kezdeményezések elindítására van szükség, hogy bátorítsuk az innovációt és a zöldebb alternatívák utáni kutatást. A kezdeményezéseknek megfelelőnek és kiszámíthatónak kell lenniük. Az ilyen politikák segíteni fogják a technológiai, szervezeti és intézményi innovációt, és a fogyasztói magatartás változását is.
- A zöld gazdaságra való áttérést támogató innovációnak hasznot kell hajtania az emberek és a bolygó számára, és üzletileg kifizetődőnek kell lennie.
- Az állami finanszírozás fontos a zöld innováció számára, különösen ahol olyan veszélyek állnak fenn, melyek eltéríthetik a vállalatokat a saját erőforrásaik befektetésétől. Ez egyúttal más, privát erőforrásokat mobilizáló katalizátorként is működhet. Az állami támogatásnak nem szabad a finanszírozásra korlátozódnia. A hatóságoknak fontos szerepet kell játszaniuk az érintett szereplők közötti kapcsolatépítés bátorításával, vagy az újítók és a finanszírozók közötti kapcsolatteremtésben.

A civil társadalom, a regionális hatóságok és a városok szerepe

- A civil társadalom nélkül lehetetlen a zöld gazdaságra történő áttérés. Az érintettek támogatása és a társadalmi beleegyezés létfontosságú a zöld gazdaságra való áttérésben, és ez túlmutat a találkozókra való részvételen. A civil társadalom teszi lehetővé az átalakulás holisztikusabb elfogadását. Kulcsszerepet játszik a gazdasági paradigma és a fogyasztói magatartás megváltoztatásában és a további erős és kölcsönösen előnyös üzleti szövetségek kialakításában.
- A helyi és regionális hatóságoknak kivételes szerepük van, mert az ő kezükben vannak azok a döntések, melyek közvetlenül érintik az embereket. A városok nem csak egy olyan helyé szeretnének válni, „ahol jó élni”, hanem szeretnének „zöldek” lenni, és hozzájárulni a gazdasági növekedéshez is. A zöld gazdaság felé vezető átalakulás folyamata jól hasznosítható lehetőséget biztosít a városok számára, hogy javítsák és felélesszék az infrastruktúrájukat, okos technológiák felhasználásával fejlesszék a szolgáltatásaikat, javítsák az energia és az ivóvíz felhasználás hatékonyságát, és védjék a helyi erőforrásokat és a környezetet.

2016. november

Az összefoglalót készítette: EU és FAO Ügyek Főosztálya